Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 3 października 2013 r.*

Odwołanie — Rozporządzenie (WE) nr 1007/2009 — Handel produktami z fok — Ograniczenia w przywozie i wprowadzaniu tych produktów do obrotu — Skarga o stwierdzenie nieważności — Dopuszczalność — Prawo osób fizycznych i prawnych do wniesienia skargi — Artykuł 263 akapit czwarty TFUE — Pojęcie aktów regulacyjnych — Akty ustawodawcze — Prawo podstawowe do skutecznej ochrony sądowej

W sprawie C-583/11 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 21 listopada 2011 r.,

Inuit Tapiriit Kanatami, z siedzibą w Ottawie (Kanada),

Nattivak Hunters and Trappers Association, z siedzibą w Qikiqtarjuaq (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, z siedzibą w Pangnirtung (Kanada),

Jaypootie Moesesie, zamieszkały w Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, zamieszkały w Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, zamieszkały w Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, zamieszkały w Ulukhaktok (Kanada),

Karliin Aariak, zamieszkała w Iqaluit (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, z siedzibą w Quebeku (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products Inc., z siedzibą w Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, z siedzibą w Ottawie,

NuTan Furs Inc., z siedzibą w Catalinie (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, z siedzibą w Bergen (Norwegia),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), z siedzibą w Nuuk, Grenlandia (Dania),

Johannes Egede, zamieszkały w Nuuk,

* Język postępowania: angielski.

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), z siedzibą w Nuuk,

reprezentowani przez J. Bouckaerta, H. Viaenego i D. Gillet, avocats,

wnoszący odwołanie,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Parlament Europejski, reprezentowany przez I. Anagnostopoulou, D. Gauci i L. Visaggia, działających w charakterze pełnomocników,

Rada Unii Europejskiej, reprezentowana przez M. Moore'a i K. Michoel, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

Komisja Europejska, reprezentowana przez P. Olivera, E. White'a i K. Mifsuda-Bonniciego, działających w charakterze pełnomocników,

Królestwo Niderlandów,

interwenienci w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, wiceprezes, pełniący obowiązki prezesa, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz (sprawozdawca), A. Rosas i M. Berger, prezesi izb, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, J.J. Kasel, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal i C. Vajda, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: V. Tourrès, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 listopada 2012 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2013 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, J. Moesesie, A. Kooneeliusie, T. Newkingnak, D. Kuptana, K. Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), J. Egede oraz Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) wnoszą w odwołaniu o uchylenie postanowienia Sądu Unii Europejskiej z dnia 6 września 2011 r. w sprawie T-18/10, Zb.Orz. s. II-5599 (zwanego dalej „zaskarżonym postanowieniem"), w którym Sąd odrzucił jako niedopuszczalną skargę o stwierdzenie nieważności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie handlu produktami z fok (Dz.U. L 286, s. 36, zwanego dalej „spornym rozporządzeniem"), wniesioną przez wnoszących odwołanie oraz E.A. Agathosa.

Ramy prawne

Sporne rozporządzenie

2 Zgodnie z art. 1 spornego rozporządzenia ma ono na celu ustanowienie „zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu produktów z fok".

3 Zgodnie z art. 2 pkt 4 spornego rozporządzenia termin „Eskimos" oznacza „autochtonicznych członków ojczyzny Eskimosów, a mianowicie tych obszarów arktycznych i subarktycznych, na których obecnie lub tradycyjnie Eskimosi posiadają prawa i interesy autochtoniczne, uznanych przez Eskimosów za członków ich ludu, oraz obejmuje Inuków, Juków (Alaska), Inuitów, Inuvialuitów (Kanada), Kalaallitów (Grenlandia) oraz Juków (Rosja)".

4 Jeśli chodzi o zasady wprowadzania do obrotu produktów z fok, art. 3 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Wprowadzanie do obrotu produktów z fok dozwolone jest jedynie w przypadkach, gdy produkty te pochodzą z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i przyczyniają się do ich utrzymania. Warunki te mają zastosowanie w czasie lub miejscu przywozu dla produktów importowanych.

2. Na zasadzie wyjątku od ust. 1:

a) przywóz produktów z fok jest również dozwolony w przypadkach, gdy ma on charakter sporadyczny i składa się wyłącznie z towarów przeznaczonych do użytku osobistego podróżnych lub ich rodzin. Charakter i ilość tych towarów nie może wskazywać na przywóz w celach handlowych;

b) do obrotu mogą być również wprowadzane produkty z fok będące produktami ubocznymi polowań regulowanych na mocy prawa krajowego, których jedynym celem jest trwałe gospodarowanie zasobami morskimi. W takim przypadku wprowadzanie do obrotu odbywa się wyłącznie na zasadzie niedochodowości. Charakter i ilość tych towarów nie może wskazywać na przywóz w celach handlowych.

Stosowanie przepisów niniejszego [ustępu] nie może uniemożliwiać realizacji celu niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja, zgodnie z procedurą zarządzania, o której mowa w art. 5 ust. 2, wydaje wskazówki techniczne zawierające orientacyjny wykaz kodów nomenklatury scalonej mogących obejmować produkty z fok podlegające przepisom niniejszego artykułu.

4. Bez uszczerbku dla ust. 3, środki służące wykonaniu przepisów niniejszego artykułu, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 5 ust. 3".

Rozporządzenie (UE) nr 737/2010

5 Na podstawie art. 3 ust. 4 spornego rozporządzenia Komisja wydała rozporządzenie (UE) nr 737/2010 z dnia 10 sierpnia 2010 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1007/2009 (Dz.U. L 216, s. 1).

6 Rozporządzenie to zgodnie z jego art. 1 „ustanawia szczegółowe zasady wprowadzania do obrotu produktów z fok na mocy art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1007/2009".

Postępowanie przed Sądem i zaskarżone postanowienie

7 Pismem złożonym w dniu 11 stycznia 2010 r. w sekretariacie Sądu wnoszący odwołanie oraz E.A. Agathos wnieśli skargę o stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia.

8 Parlament Europejski oraz Rada Unii Europejskiej podniosły zarzut niedopuszczalności na podstawie art. 114 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem. Królestwo Niderlandów oraz Komisja zostały dopuszczone do sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania Parlamentu i Rady.

9 Sąd uwzględnił ów zarzut, orzekając, że wnoszący odwołanie oraz E.A. Agathos nie spełniają przesłanek dopuszczalności określonych w art. 263 akapit czwarty TFUE.

10 Sąd uznał, po pierwsze, że nawet jeżeli sporne rozporządzenie zostało wydane na podstawie traktatu WE, to przesłanki dopuszczalności skargi wniesionej po wejściu w życie traktatu FUE należy oceniać na podstawie art. 263 TFUE.

11 Następnie Sąd rozpatrzył dopuszczalność zawisłej przed nim skargi. W pierwszej kolejności Sąd przeprowadził analizę pojęcia aktu regulacyjnego w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE. Dokonał on literalnej, historycznej i celowościowej wykładni tego przepisu i stwierdził w pkt 41–51 zaskarżonego postanowienia, co następuje:

„41 Po pierwsze i tytułem przypomnienia, art. 230 akapit czwarty WE pozwalał osobom fizycznym lub prawnym na wnoszenie skargi na decyzje jako akty indywidualne oraz na akty o charakterze generalnym, takie jak rozporządzenie, które dotyczą ich bezpośrednio, w przypadku gdy dany akt dotyczył osoby fizycznej lub prawnej z powodu pewnych cech jej właściwych lub sytuacji faktycznej wyodrębniającej ją z kręgu wszystkich innych osób i w związku z tym indywidualizował ją w sposób podobny jak adresata decyzji (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 15 lipca 1963 r. w sprawie 25/62 Plaumann przeciwko Komisji, Rec. s. 197, 223; z dnia 25 lipca 2002 r. w sprawie C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, Rec. s. I-6677, pkt 36).

42 W [art.] 263 akapit czwarty TFUE, unikając nawet użycia terminu »decyzja«, powtarza się te dwie przesłanki i dodaje do nich trzecią. Pozwala on na wniesienie skargi na akty indywidualne, na akty o charakterze generalnym, które dotyczą osoby fizycznej lub prawnej bezpośrednio i indywidualnie, oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych. Z powszechnego znaczenia terminu »regulacyjny« wynika, że akty, których dotyczy ta trzecia możliwość, również mają charakter generalny.

43 W tym kontekście należy stwierdzić, że ta możliwość nie dotyczy całości aktów o charakterze powszechnie obowiązującym, ale bardziej ograniczonej kategorii tych aktów, tzn. aktów regulacyjnych.

44 Artykuł 263 akapit pierwszy TFUE przewiduje kilka kategorii aktów Unii, które mogą być poddane kontroli legalności, tzn. z jednej strony akty ustawodawcze, a z drugiej strony pozostałe akty wiążące, które wywołują skutki prawne w stosunku do osób trzecich – i te akty mogą mieć charakter aktów indywidualnych lub aktów o charakterze generalnym.

45 Z powyższego należy wywieść, że art. 263 akapit czwarty TFUE, w związku z jego akapitem pierwszym, przewiduje, że osoba fizyczna lub prawna może zaskarżyć akty, których jest adresatem oraz z jednej strony akty o charakterze generalnym, ustawodawcze lub regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie, oraz z drugiej strony niektóre akty o charakterze generalnym, tzn. akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych.

46 Ponadto taka wykładnia terminu »regulacyjny« i terminu ekwiwalentnego w różnych wersjach językowych TFUE, w przeciwieństwie do terminu »ustawodawczy«, wynika również z wielu innych postanowień TFUE, w szczególności z art. 114 TFUE dotyczącego zbliżenia »przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych państw członkowskich«.

47 W tym zakresie należy oddalić argument [wnoszących odwołanie oraz E.A. Agathosa], zgodnie z którym rozróżnienie pomiędzy aktami ustawodawczymi i regulacyjnymi, takie jakie zostało zaproponowane przez Parlament i Radę i przyjęte powyżej w pkt 42–45, polega na dodaniu przymiotnika »ustawodawcze« po terminie »akty« odnoszącym się do dwóch pierwszych możliwości, o których mowa w art. 263 akapit czwarty TFUE. Jak wynika z wniosku przedstawionego w pkt 45 powyżej, termin »akty« odnoszący się do tych dwóch pierwszych możliwości dotyczy oprócz aktów, których adresatem jest osoba fizyczna lub prawna, wszystkich aktów ustawodawczych lub regulacyjnych, które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie. W szczególności zakres zastosowania tej ostatniej możliwości obejmuje akty ustawodawcze i akty regulacyjne.

48 Ponadto należy podnieść, że inaczej niż twierdzą [wnoszący odwołanie oraz E.A. Agathos], z redakcji ostatniej części zdania art. 263 akapit czwarty TFUE wynika, że celem państw członkowskich nie było ograniczenie zastosowania tego postanowienia wyłącznie do aktów delegowanych w rozumieniu art. 290 TFUE, ale bardziej ogólnie do aktów regulacyjnych.

49 Po drugie, wykładnia art. 263 akapit czwarty TFUE przyjęta w pkt 42–45 powyżej jest potwierdzona przez genezę procesu, który zakończył się przyjęciem tego postanowienia, a które pierwotnie zostało zaproponowane jako art. III-365 [ust. 4] projektu traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. Z noty przekazującej Prezydium Konwentu (sekretariatu Konwentu Europejskiego, CONV 734/03) z dnia 12 maja 2003 r. wynika w szczególności, że pomimo projektu zmiany dotyczącej art. 230 akapit czwarty WE mówiącego o »aktach o charakterze generalnym«, Prezydium przyjęło inną opcję, w której mowa o »aktach regulacyjnych«. Jak wynika z noty przekazującej powołanej powyżej, to sformułowanie pozwala »wprowadzić rozróżnienie pomiędzy aktami ustawodawczymi i aktami regulacyjnymi poprzez przyjęcie podejścia bardziej ograniczającego skargi osób fizycznych na akty ustawodawcze (dla których utrzymany zostaje wymóg, by ‘dotyczyły [zainteresowanego] bezpośrednio i indywidualnie’)«.

50 Po trzecie, z racji dokonanego wyboru powtórzenia takiej treści w art. 263 akapit czwarty TFUE należy uznać, że celem tego postanowienia jest umożliwienie osobie fizycznej i prawnej wniesienia skargi na akty o charakterze generalnym, które nie są aktami ustawodawczymi i które dotyczą jej bezpośrednio, a które nie wymagają środków wykonawczych, przez co uniknie się przypadków, w których taka osoba zmuszona byłaby naruszyć prawo, aby uzyskać dostęp do sądu (zob. notę przekazującą Prezydium Konwentu przywołaną powyżej). Jak wynika z analizy dokonanej w powyższych punktach, brzmienie art. 263 akapit czwarty TFUE nie pozwala wnieść skargi na wszystkie akty odpowiadające warunkom, by dotyczyły osoby skarżącej bezpośrednio i nie wymagały środków wykonawczych ani też na wszystkie akty o charakterze generalnym spełniające te warunki, ale wyłącznie na szczególną kategorię tych ostatnich aktów, tzn. na akty regulacyjne. W konsekwencji przesłanki dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności aktu ustawodawczego są bardziej restrykcyjne niż w przypadku skargi na akt regulacyjny.

51 Powyższego wniosku nie może podważyć argumentacja [wnoszących odwołanie oraz E.A. Agathosa] dotycząca prawa do skutecznej ochrony sądowej, w szczególności gdyby uwzględnić art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. 2007, C 303, s. 1) [zwanej dalej „kartą”]. W istocie zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sąd Unii nie może bez przekroczenia swoich kompetencji dokonywać wykładni przesłanek, zgodnie z którymi osoba fizyczna może wnieść skargę na rozporządzenie w sposób prowadzący do odstąpienia od przesłanek, które są wyraźnie przewidziane przez traktat, i to nawet w świetle zasady skutecznej ochrony sądowej (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie C-263/02 P Komisja przeciwko Jégo-Quéré, Rec. s. I-3425, pkt 36; postanowienie Sądu z dnia 9 stycznia 2007 r. w sprawie T-127/05 Lootus Teine Osaühing przeciwko Radzie, niepublikowane w Zbiorze, pkt 50)”.

12 Sąd podsumował te rozważania w pkt 56 zaskarżonego postanowienia, stwierdzając, „że pojęcie aktu regulacyjnego w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE należy rozumieć jako oznaczające każdy akt o charakterze generalnym, z wyjątkiem aktów ustawodawczych". W związku z tym akt ustawodawczy może zostać zaskarżony w drodze skargi o stwierdzenie nieważności przez osobę fizyczną lub prawną tylko pod warunkiem, iż dotyczy jej bezpośrednio i indywidualnie.

13 Następnie w pkt 57–67 zaskarżonego postanowienia Sąd badał, czy sporne rozporządzenie należy uznać za akt ustawodawczy, czy za akt regulacyjny. Uznał w tej kwestii w pkt 61, że procedura określona w art. 294 TFUE, nazwana „zwykłą procedurą ustawodawczą", odpowiada w istocie procedurze określonej w art. 251 WE. W tym samym punkcie Sąd orzekł, iż sporne rozporządzenie, które zostało wydane zgodnie z procedurą określoną w ostatnim z wymienionych przepisów, należy zaliczyć, wśród różnych kategorii aktów normatywnych przewidzianych w traktacie FUE, do kategorii aktów ustawodawczych. W pkt 65 zaskarżonego postanowienia Sąd uznał, że w tym wypadku właściwym kryterium oceny regulacyjnego bądź ustawodawczego charakteru aktu jest procedura jego wydania.

14 W świetle wykładni pojęcia aktów regulacyjnych w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE przyjętej w pkt 41–56 zaskarżonego postanowienia oraz po stwierdzeniu, iż sporne rozporządzenie nie jest aktem regulacyjnym w rozumieniu tego przepisu, Sąd orzekł, że skargi nie można uznać za dopuszczalną na podstawie trzeciej części art. 263 akapit czwarty TFUE i że wobec powyższego nie ma potrzeby badać, czy rozporządzenie to wymaga środków wykonawczych.

15 Po trzecie, w pkt 68–87 zaskarżonego postanowienia Sąd badał, czy sporne rozporządzenie dotyczy bezpośrednio wnoszących odwołanie oraz E.A. Agathosa.

16 Sąd przypomniał w tej mierze w pkt 71 zaskarżonego postanowienia, że akt Unii dotyczy jednostki bezpośrednio, jeżeli wpływa bezpośrednio na jej sytuację prawną, a jego adresatom zobowiązanym do jego wykonania nie przysługuje żaden zakres swobody, gdyż wykonanie aktu ma charakter automatyczny i podlega wyłącznie uregulowaniom prawa Unii, bez żadnych norm pośrednich.

17 W odniesieniu do spornego rozporządzenia Sąd uznał w pkt 75 zaskarżonego postanowienia, powołując się na postanowienie Sądu z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie T-40/04 Bonino i in. przeciwko Parlamentowi i Radzie, Zb.Orz. s. II-2685, pkt 56, że w świetle art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia wpływa ono na sytuację prawną tylko tych wnoszących odwołanie, którzy prowadzą działalność w zakresie wprowadzania do obrotu na terytorium Unii produktów z fok. Rozporządzenie to nie zakazuje polowania na foki, co w dodatku odbywa się poza terytorium Unii, ani używania lub konsumpcji produktów z fok, jeżeli produkty te nie są wprowadzane do obrotu. Jakkolwiek nie można wykluczyć, że przewidziany w spornym rozporządzeniu generalny zakaz wprowadzania do obrotu produktów z fok może wywierać skutki odczuwalne przez osoby działające na wcześniejszym lub późniejszym od wprowadzania do obrotu etapie, skutków takich nie można uznać za wynikające bezpośrednio z tego rozporządzenia. Ponadto ewentualne konsekwencje gospodarcze owego zakazu wpływają jedynie na sytuację faktyczną wnoszących odwołanie, a nie na ich sytuację prawną.

18 Przypomniawszy w pkt 76 zaskarżonego postanowienia brzmienie art. 3 ust. 4 i art. 5 ust. 3 spornego rozporządzenia, a także jego motyw 17, Sąd stwierdził w pkt 77, że poza zakazem wprowadzania do obrotu produktów z fok, w przypadku których ustalono, iż nie pochodzą z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i nie przyczyniają się do ich utrzymania, zasady wprowadzania do obrotu produktów nie zostały określone.

19 Sąd uznał w tej mierze w pkt 78–80 zaskarżonego postanowienia, że sporne rozporządzenie nie wskazuje również, co należy rozumieć przez „inne społeczności autochtoniczne", i nie dostarcza żadnych wyjaśnień w kwestii prowadzonych tradycyjnie polowań przyczyniających się do utrzymania ani w kwestii tego, jak ma być ustalane pochodzenie produktów od społeczności Eskimosów lub od innych społeczności autochtonicznych. W związku z tym w odniesieniu do produktów, które mogą

być objęte szczególnymi zasadami, władze krajowe nie są w stanie stosować spornego rozporządzenia bez przepisów wykonawczych zawartych w rozporządzeniu wykonawczym określającym zasady, na jakich dozwolone jest wprowadzanie do obrotu takich produktów. Sytuację wnoszących odwołanie oraz E.A. Agathosa, która podlega owym szczególnym zasadom, można zatem oceniać tylko na podstawie przepisów wykonawczych do spornego rozporządzenia. Wobec powyższego sporne rozporządzenie wpływa wyłącznie na sytuację prawną tych wnoszących odwołanie, którzy prowadzą działalność w zakresie wprowadzania do obrotu na terytorium Unii produktów z fok i których dotyczy generalny zakaz wprowadzania takich produktów do obrotu.

20 Inaczej jest natomiast w wypadku wnoszących odwołanie, którzy nie prowadzą działalności w zakresie wprowadzania do obrotu tych produktów lub którzy są objęci odstępstwem przewidzianym w spornym rozporządzeniu, ponieważ co do zasady wprowadzanie do obrotu na terytorium Unii produktów z fok pochodzących z polowań tradycyjnie prowadzonych przez Eskimosów i inne społeczności autochtoniczne i służących ich utrzymaniu jest dozwolone. W szczególności nie można uznać, że eskimoscy myśliwi i traperzy polujący na foki oraz organizacje reprezentujące interesy wnoszących odwołanie prowadzą działalność w zakresie wprowadzania do obrotu produktów z fok.

21 Sąd uznał wobec tego w pkt 81–87 zaskarżonego postanowienia, że sporne rozporządzenie dotyczy bezpośrednio jedynie czterech spośród wnoszących odwołanie, to jest tych, którzy prowadzą działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów z fok pozyskiwanych od myśliwych i traperów należących do społeczności Eskimosów oraz innych. W pkt 82 zaskarżonego postanowienia Sąd stwierdził, że nie można uznać, iż sporne rozporządzenie dotyczy bezpośrednio K. Aariak. Jakkolwiek prowadzi ona działalność w zakresie przetwarzania produktów z fok, a konkretnie produkcji i sprzedaży ubrań z foczej skóry, to ze skargi oraz z uwag wnoszących odwołanie i E.A. Agathosa w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności wynika, że należy ona również do społeczności Eskimosów i nie twierdzi, iżby prowadziła działalność w zakresie wprowadzania do obrotu produktów innych niż objęte omawianym odstępstwem.

22 Ponieważ dopuszczalność skargi w świetle jej przesłanek określonych w art. 263 akapit czwarty TFUE wymaga, by akt dotyczył sytuacji jednostki zarówno bezpośrednio, jak indywidualnie, Sąd w pkt 88–93 zaskarżonego postanowienia zbadał w odniesieniu do czterech wnoszących odwołanie, co do których uznał, że sporne rozporządzenie dotyczy ich bezpośrednio, czy dotyczy ich ono również indywidualnie. W tej kwestii Sąd orzekł, powołując się na pkt 41 omawianego postanowienia, że sporne rozporządzenie znajduje zastosowanie do sytuacji wskazanych w sposób obiektywny i wywołuje skutki prawne w stosunku do kategorii osób określonych generalnie i abstrakcyjnie. Generalny zakaz wprowadzania do obrotu produktów z fok, z wyjątkiem produktów pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez społeczności Eskimosów oraz inne społeczności autochtoniczne i służących ich utrzymaniu, jest sformułowany w sposób ogólny i znajduje zastosowanie bez rozróżnienia w stosunku do każdego podmiotu gospodarczego mieszczącego się w zakresie jego zastosowania.

23 Skoro czterej wnoszący odwołanie, o których chodzi, prowadzą działalność w zakresie wprowadzania do obrotu produktów z fok pochodzących od myśliwych i traperów eskimoskich i innych, sporne rozporządzenie dotyczy ich tak jak wszystkich innych podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu produkty z fok. Nawet jeżeli ci wnoszący odwołanie objęci są również, poza generalnym zakazem, odstępstwem dotyczącym produktów pochodzących od Eskimosów, to nie wystarcza to do ich zindywidualizowania w sposób analogiczny do adresata decyzji.

24 W związku z powyższym Sąd uznał skargę za niedopuszczalną.

Żądania stron

25 Wnoszący odwołanie wnoszą do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego postanowienia;

— uznanie skargi o stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia za dopuszczalną, jeżeli Trybunał stwierdzi, że jest wystarczająco poinformowany do rozstrzygnięcia w przedmiocie jej dopuszczalności;

— w innym razie – uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do Sądu celem ponownego rozpoznania;

— obciążenie Parlamentu i Rady kosztami poniesionymi przez wnoszących odwołanie;

— orzeczenie, że Komisja i Królestwo Niderlandów pokryją własne koszty.

26 Rada wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołania;

— obciążenie wnoszących odwołanie solidarnie kosztami postępowania.

27 Parlament wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołania;

— obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

28 Komisja wnosi do Trybunału o oddalenie odwołania i o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

29 Królestwo Niderlandów nie złożyło odpowiedzi na odwołanie.

W przedmiocie odwołania

30 Wnoszący odwołanie podnoszą na jego poparcie cztery zarzuty. Pierwszy zarzut dotyczy błędu prawnego w wykładni i zastosowaniu art. 263 akapit czwarty TFUE. Dzieli się on na cztery części. W ramach drugiego zarzutu wnoszący odwołanie podnoszą niedopełnienie przez Sąd obowiązku uzasadnienia. Trzeci zarzut dotyczy naruszenia przez Sąd art. 47 karty oraz art. 6 i 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC”). Wreszcie w ramach czwartego zarzutu wnoszący odwołanie twierdzą, że Sąd dopuścił się wypaczenia dowodów.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

W przedmiocie pierwszej części zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

31 W ramach pierwszej części pierwszego zarzutu wnoszący odwołanie twierdzą, że Sąd popełnił błąd prawny w wykładni pojęcia aktów regulacyjnych użytego w art. 263 akapit czwarty TFUE, w szczególności wykluczywszy z zakresu znaczeniowego tego pojęcia akty ustawodawcze takie jak sporne rozporządzenie.

32 Dokonane przez Sąd rozróżnienie między aktami ustawodawczymi i aktami regulacyjnymi nie znajduje zdaniem wnoszących odwołanie potwierdzenia w sformułowaniach traktatu FUE, w szczególności w art. 288 TFUE, 289 TFUE i 290 TFUE. Przepisy te wprowadzają bowiem rozróżnienie między aktami ustawodawczymi i nieustawodawczymi. Ponadto, wbrew orzeczeniu Sądu, pojęcie aktów regulacyjnych nie obejmuje ich zdaniem tylko niektórych, a wszystkie akty o charakterze generalnym, w związku z czym literalna wykładnia dokonana przez Sąd w pkt 41–48 zaskarżonego postanowienia jest błędna.

33 Dokonane przez Sąd rozróżnienie powoduje, że tylko zalecenia i opinie wydawane przez Parlament lub Radę można uznać za akty regulacyjne, ponieważ akty ustawodawcze obejmują rozporządzenia, dyrektywy i decyzje wydawane przez Parlament i Radę, podczas gdy akty delegowane obejmują akty wydawane przez Komisję. Natomiast zalecenia i opinie nie znajdują się wśród wymienionych w art. 263 akapit pierwszy TFUE aktów podlegających zaskarżeniu w drodze skargi o stwierdzenie nieważności.

34 Gdyby redaktorzy traktatu z Lizbony chcieli za pomocą pojęcia aktów regulacyjnych w art. 263 akapit czwarty TFUE określić akty niebędące ustawodawczymi, posłużyliby się raczej pojęciem aktów delegowanych w rozumieniu art. 290 TFUE. Okoliczność, że redaktorzy traktatu użyli pojęcia „akty regulacyjne” wynika z tego, że mieli oni na myśli inne akty niż ustawodawcze i nieustawodawcze. Poza tym akty wykonawcze przewidziane w art. 291 TFUE nie mieszczą się w ramach rozróżnienia dokonanego przez Sąd.

35 W związku z powyższym dokonana przez Sąd wykładnia pojęcia aktów regulacyjnych, polegająca na odróżnieniu tej kategorii aktów od aktów ustawodawczych, powoduje bezprzedmiotowość środka zaskarżenia aktów regulacyjnych ustanowionego na zasadach określonych w trzeciej części przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE, wprowadzonej na mocy traktatu z Lizbony. Celem tej zmiany było zaś poszerzenie zakresu dopuszczalności skarg wnoszonych przez osoby fizyczne i prawne. Przyjęta przez Sąd wykładnia wyklucza wszelką możliwość wnoszenia przez jednostki skarg na podstawie trzeciej części przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE.

36 Dokonana przez Sąd wykładnia historyczna pojęcia aktów regulacyjnych jest zdaniem wnoszących odwołanie również błędna. Traktat z Lizbony, jakkolwiek wspomina w art. 263 akapit czwarty TFUE – podobnie jak art. III-365 ust. 4 projektu traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy – o aktach regulacyjnych, nie posługuje się jednak klasyfikacją rodzajów aktów prawnych przyjętą w owym projekcie, w szczególności nie przewiduje kategorii „rozporządzeń europejskich” jako aktów nieustawodawczych. W ramach traktatu FUE rozporządzenia mogą być aktami ustawodawczymi lub nieustawodawczymi.

37 Brak zmiany brzmienia art. 263 akapit czwarty TFUE dowodzi zdaniem wnoszących odwołanie, że pojęcie aktów regulacyjnych w rozumieniu tego przepisu ma znaczenie poszerzone, obejmujące wszelkie rozporządzenia, zarówno ustawodawcze, jak nieustawodawcze. Taka wykładnia celowościowa odpowiada zresztą pierwotnym zamiarom autorów zarówno projektu traktatu ustanawiającego

Konstytucję dla Europy, jak i traktatu z Lizbony, którzy chcieli wypełnić luki wyraźnie wskazane w wyroku z dnia 25 lipca 2002 r. w sprawie C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, Rec. s. I-6677, oraz w ww. wyroku w sprawie Komisja przeciwko Jégo-Quéré.

38 Parlament, Rada i Komisja popierają wykładnię pojęcia aktów regulacyjnych przyjętą przez Sąd.

39 Parlament podnosi, że jakkolwiek hierarchia norm określona w art. I-33 projektu traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, gdzie rozróżniono między aktami ustawodawczymi a aktami regulacyjnymi, nie została przyjęta w traktacie FUE, to jednak art. 289 ust. 3 TFUE wyraźnie definiuje akty ustawodawcze jako akty wydane w trybie zwykłej lub specjalnej procedury ustawodawczej. Ponadto art. 263 TFUE rozróżnia w akapitach pierwszym i czwartym „akty ustawodawcze" i „akty regulacyjne". Oba te pojęcia należy pogodzić w sposób zapewniający skuteczność art. 263 TFUE.

40 Zdaniem wymienionej instytucji zarzuty wnoszących odwołanie pod adresem ustalenia Sądu, zgodnie z którym wszystkich aktów o charakterze generalnym nie można uznać za akty regulacyjne, nie zostały sformułowane specjalnie na użytek odwołania, lecz powtarzają argumenty podniesione w pierwszej instancji. W związku z tym odnoszące się do tej kwestii argumenty wnoszących odwołanie są w każdym razie niedopuszczalne.

41 Jeśli chodzi o argument wnoszących odwołanie, zgodnie z którym dokonana przez Sąd wykładnia pojęcia aktów regulacyjnych powoduje bezprzedmiotowość tego pojęcia, Parlament, Rada i Komisja utrzymują, iż pojęcie to obejmuje różnorodne kategorie aktów prawnych, w tym w szczególności akty delegowane i akty wykonawcze o charakterze generalnym, wydawane na podstawie art. 290 TFUE i 291 TFUE, te ostatnie zaś stanowią przygniatającą większość aktów prawa Unii. W związku z powyższym argument wnoszących odwołanie, zgodnie z którym autorzy traktatu FUE posłużyliby się terminem „delegowane", gdyby chcieli wskazać akty o charakterze generalnym niebędące aktami ustawodawczymi, jest błędny. Komisja dodaje, że pojęcie aktów regulacyjnych obejmuje ponadto nieustawodawcze akty o charakterze generalnym wydawane na szczególnych podstawach prawnych, jak art. 43 ust. 3 TFUE, art. 109 TFUE i art. 215 ust. 1 TFUE, a także akty o charakterze generalnym wydawane przez różne „organy lub jednostki organizacyjne" wymienione w art. 263 akapit pierwszy TFUE.

42 W odniesieniu do genezy art. 263 akapit czwarty TFUE Parlament twierdzi, że wnoszący odwołanie nie formułują żadnego konkretnego zarzutu w stosunku do zaskarżonego postanowienia, a zatem żądają ponownego rozpatrzenia przez Trybunał argumentów podniesionych w pierwszej instancji, co jest jednak niedopuszczalne w odwołaniu. W każdym zaś razie argumenty podnoszone w odwołaniu są bezzasadne. Zdaniem Parlamentu i Komisji jest oczywiste, że Konwent w sprawie przyszłości Europy posłużył się pojęciem aktów regulacyjnych w celu wykluczenia aktów ustawodawczych, a autorzy traktatu z Lizbony mieli na celu utrzymanie bez zmian rozróżnienia między aktami ustawodawczymi i aktami regulacyjnymi do celów postępowań sądowych.

43 W odniesieniu do celowościowego podejścia Sądu Komisja stwierdza, że cel wprowadzenia trzeciej części przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE, jakim było poszerzenie zakresu czynnej legitymacji procesowej, nie oznacza, iż pojęcie aktów regulacyjnych musi obejmować akty ustawodawcze.

44 Zdaniem Parlamentu dokonana przez Sąd wykładnia pojęcia aktów regulacyjnych w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE nie przeczy celowi tego przepisu, jakim jest dopuszczenie skarg bezpośrednich przeciwko nieustawodawczym aktom o charakterze generalnym na mniej restrykcyjnych zasadach niż wynikające z art. 230 akapit czwarty WE. W opinii Parlamentu i Komisji art. 263 TFUE, uprawniając osoby fizyczne i prawne do wnoszenia skarg bezpośrednich przeciwko aktom regulacyjnym, które dotyczą ich bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych, całkowicie wypełnia braki uwidocznione w ww. wyrokach w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie oraz w sprawie Komisja przeciwko Jégo-Quéré. Można zauważyć, że w ww. wyroku w sprawie Komisja przeciwko Jégo-Quéré spornym aktem było rozporządzenie wykonawcze Komisji,

które według interpretacji przeprowadzonej przez Sąd należałoby w sposób oczywisty zaliczyć do „aktów regulacyjnych" w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE. Rada zwraca ponadto uwagę, że zgodnie z orzecznictwem Sądu i Trybunału zadaniem państw członkowskich jest zapewnić kompletność systemu środków zaskarżenia ustanowionego w traktatach.

– Ocena Trybunału

45 W ramach pierwszej części pierwszego zarzutu wnoszący odwołanie zarzucają w istocie, że Sąd popełnił błąd prawny, uznając, iż pojęcie aktów regulacyjnych użyte w art. 263 akapit czwarty TFUE nie obejmuje aktów ustawodawczych w rozumieniu art. 289 ust. 3 TFUE, jak sporne rozporządzenie.

46 Należy na wstępie przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 256 ust. 1 akapit drugi TFUE, z art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz z art. 168 § 1 lit. d) regulaminu postępowania przed Trybunałem wynika, iż odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części orzeczenia, którego uchylenie ma na celu, oraz zawierać argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie. Odwołanie jedynie powtarzające lub dosłownie odtwarzające zarzuty i argumenty podniesione już przed Sądem, łącznie z tymi, które oparte były na okolicznościach faktycznych wyraźnie nieuwzględnionych przez Sąd, nie spełnia wymogów uzasadnienia sformułowanych w tych przepisach (zob. w szczególności wyroki: z dnia 6 marca 2003 r. w sprawie C-41/00 P Interporc przeciwko Komisji, Rec. s. I-2125, pkt 15, 16; a także z dnia 14 października 2010 r. w sprawie C-280/08 P Deutsche Telekom przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-9555, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

47 Jednakże gdy wnoszący odwołanie kwestionuje wykładnię lub zastosowanie przez Sąd prawa Unii, kwestie prawne rozpatrywane w pierwszej instancji mogą ponownie być rozpatrywane w ramach odwołania. Gdyby bowiem wnoszący odwołanie nie mógł oprzeć odwołania na zarzutach i argumentach podniesionych przed Sądem, postępowanie odwoławcze byłoby częściowo bezprzedmiotowe (wyrok z dnia 12 września 2006 r. w sprawie C-131/03 P Reynolds Tobacco i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-7795, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

48 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że w ramach pierwszej części pierwszego zarzutu wnoszący odwołanie nie mają na celu jedynie ponownego rozpatrzenia skargi do Sądu. W części tej wnoszący odwołanie wskazują bowiem wyraźnie fragmenty zaskarżonego postanowienia, wobec których zarzucają błąd prawny, a także argumenty prawne na poparcie swojego żądania, w tym w szczególności argumenty dotyczące różnych metod wykładni zastosowanych przez Sąd. W związku z tym, wbrew twierdzeniu Parlamentu, argumenty podniesione już w pierwszej instancji nie zostały po prostu powtórzone, lecz skierowane przeciwko zasadniczej części uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, pozwalając tym samym Trybunałowi na przeprowadzenie kontroli owego postanowienia.

49 Z powyższego wynika, że pierwsza część pierwszego zarzutu jest dopuszczalna.

50 Jeśli chodzi o zasadność tej części pierwszego zarzutu, trzeba zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy brać pod uwagę nie tylko jego brzmienie i cele, jakim on służy, lecz także kontekst, w którym występuje, oraz całość przepisów prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 1982 r. w sprawie 283/81 Cilfit i in., Rec. s. 3415, pkt 20). Geneza przepisu prawa Unii również może dostarczyć informacji istotnych dla jego wykładni (zob. podobnie wyrok z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie C-370/12, pkt 135).

51 Należy zatem zbadać, z użyciem tych metod wykładni, czy Sąd popełnił błąd prawny, uznając w pkt 56 zaskarżonego postanowienia, że pojęcie aktów regulacyjnych w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE obejmuje akty o charakterze generalnym z wyjątkiem aktów ustawodawczych.

52 Artykuł 263 akapit pierwszy TFUE określa kategorie aktów Unii, które mogą być przedmiotem zaskarżenia w drodze skargi o stwierdzenie nieważności do sądu Unii. Są to z jednej strony akty ustawodawcze, a z drugiej strony, jak to słusznie zauważył Sąd w pkt 44 zaskarżonego postanowienia, inne akty wiążące zmierzające do wywarcia skutków prawnych wobec podmiotów trzecich, przy czym mogą to być akty o charakterze indywidualnym lub generalnym. Zgodnie z art. 263 akapit drugi TFUE akty te można zaskarżyć w związku z brakiem kompetencji, naruszeniem istotnych wymogów proceduralnych, naruszeniem traktatów lub jakiejkolwiek normy prawnej związanej z ich stosowaniem albo nadużyciem władzy.

53 Następnie art. 263 TFUE dokonuje wyraźnego rozróżnienia między czynną legitymacją procesową instytucji Unii oraz państw członkowskich z jednej strony a czynną legitymacją procesową osób fizycznych i prawnych z drugiej. Artykuł 263 akapit drugi uprawnia więc wymienione tam instytucje Unii oraz państwa członkowskie do zakwestionowania w drodze skargi o stwierdzenie nieważności legalności dowolnego aktu wymienionego w akapicie pierwszym bez konieczności wykazania przez skarżącego interesu prawnego w zaskarżeniu owego aktu (zob. wyrok z dnia 5 września 2012 r. w sprawie C-355/10 Parlament przeciwko Radzie, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto zgodnie z art. 263 akapit trzeci TFUE wymienione tam instytucje i komitet są uprawnione do wnoszenia do Trybunału skarg o stwierdzenie nieważności omawianych aktów, jeżeli skarga taka zmierza do ochrony ich prerogatyw.

54 Natomiast w odniesieniu do prawa do zaskarżenia przysługującego osobom fizycznym i prawnym art. 263 akapit czwarty TFUE stanowi, że „[k]ażda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na warunkach przewidzianych w akapitach pierwszym i drugim, skargę na akty, których jest adresatem lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych”.

55 Należy, po pierwsze, stwierdzić, że pierwsze dwie części przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE odpowiadają przepisom istniejącym przed wejściem w życie traktatu z Lizbony w traktacie WE, w jego art. 230 akapit czwarty (zob. w odniesieniu do tego ostatniego przepisu ww. wyrok w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 34–37).

56 Obie te części przepisu, mówiące ogólnie o „aktach”, dotyczą wszelkich aktów Unii wywołujących wiążące skutki prawne (zob. podobnie wyroki: z dnia 11 listopada 1981 r. w sprawie 68/81 IBM przeciwko Komisji, Rec. s. 2639, pkt 9; z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie C-521/06 P Athinaïki Techniki przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5829, pkt 29; z dnia 18 listopada 2010 r. w sprawie C-322/09 P NDSHT przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-11911, pkt 45; z dnia 13 października 2011 r. w sprawach połączonych C-463/10 P i C-475/10 P Deutsche Post przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-9639, pkt 36–38). Pojęcie to obejmuje zarówno akty o charakterze generalnym, ustawodawcze i inne, jak i akty indywidualne. Druga część przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE dodaje, że jeżeli osoba fizyczna lub prawna wnosząca skargę o stwierdzenie nieważności nie jest adresatem zaskarżonego aktu, to skarga jest dopuszczalna pod warunkiem, iż akt ten dotyczy skarżącego bezpośrednio i indywidualnie.

57 Po drugie, na mocy traktatu z Lizbony w art. 263 akapit czwarty TFUE dodano trzecią część, która uelastycznia warunki dopuszczalności skarg o stwierdzenie nieważności wnoszonych przez osoby fizyczne i prawne. Na podstawie tej części omawianego przepisu osoby fizyczne i prawne mogą bowiem wnosić skargi o stwierdzenie nieważności „aktu regulacyjnego” niewymagającego środków wykonawczych, który dotyczy skarżącego bezpośrednio, a dopuszczalność takiej skargi nie podlega wymaganiu, by akt ten dotyczył skarżącego również indywidualnie.

58 Jeśli chodzi o pojęcie aktów regulacyjnych, z trzeciej części przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE wynika, iż ma ono węższy zakres znaczeniowy od pojęcia aktów użytego w częściach pierwszej i drugiej przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE dla określenia innych rodzajów źródeł prawa podlegających zaskarżeniu przez osoby fizyczne i prawne w drodze skargi o stwierdzenie nieważności.

Pierwsze z tych pojęć nie może, jak słusznie orzekł Sąd w pkt 43 zaskarżonego postanowienia, obejmować wszystkich aktów o charakterze generalnym, lecz dotyczy ich węższej kategorii. Przyjęcie odmiennej wykładni powodowałoby bezprzedmiotowość rozróżnienia między pojęciem aktów a pojęciem aktów regulacyjnych w częściach drugiej i trzeciej przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE.

59 Ponadto należy wskazać, że art. 263 akapit czwarty TFUE powtarza dosłownie treść art. III-365 ust. 4 projektu traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. Jak zaś wynika z dokumentów z prac powadzonych nad redakcją tego ostatniego przepisu, choć zmiana art. 230 akapit czwarty WE miała na celu poszerzenie zakresu dopuszczalności skarg o stwierdzenie nieważności wnoszonych przez osoby fizyczne i prawne, to jednak przesłanki dopuszczalności takich skarg przeciwko aktom ustawodawczym określone w art. 230 akapit czwarty WE nie miały ulec zmianie. Zatem użycie pojęcia aktów regulacyjnych w projekcie zmiany tego przepisu pozwalało nazwać kategorię aktów, które miały odtąd podlegać zaskarżeniu na mniej restrykcyjnych zasadach niż dotychczas, przy utrzymaniu „restrykcyjnego podejścia, jeśli chodzi o skargi jednostek przeciwko aktom ustawodawczym (dla których warunek »dotyczy bezpośrednio i indywidualnie« zostaje zachowany)" (zob. w szczególności: Sekretariat Konwentu Europejskiego, Sprawozdanie końcowe grupy dyskusyjnej w sprawie funkcjonowania Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 marca 2003 r., CONV 636/03, pkt 22, oraz pismo przekazujące Prezydium do Konwentu z dnia 12 maja 2003 r., CONV 734/03, s. 20).

60 Wobec powyższego należy uznać, że modyfikacja określonych w art. 230 akapit czwarty WE zasad wykonywania przez osoby fizyczne i prawne prawa do zaskarżenia miała na celu umożliwienie tym osobom wnoszenia na mniej restrykcyjnych zasadach skarg o stwierdzenie nieważności aktów o charakterze generalnym, z wyłączeniem aktów ustawodawczych.

61 Sąd słusznie zatem uznał, że pojęcie aktów regulacyjnych użyte w art. 263 akapit czwarty TFUE nie obejmuje aktów ustawodawczych.

62 W związku z tym część pierwszą zarzutu pierwszego należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie części drugiej pierwszego zarzutu

– Argumentacja stron

63 W ramach drugiej części pierwszego zarzutu wnoszący odwołanie utrzymują, że Sąd popełnił błędy prawne, badając, czy sporne rozporządzenie dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie.

64 W odniesieniu do warunku, by zaskarżony akt dotyczył skarżącego bezpośrednio, wnoszący odwołanie twierdzą, że Sąd popełnił błąd prawny, uznając, iż sporne rozporządzenie dotyczy bezpośrednio jedynie tych czterech spośród nich, którzy prowadzą działalność w zakresie wprowadzania do obrotu na terytorium Unii produktów z fok. W pkt 82 zaskarżonego postanowienia, odnoszącym się do sytuacji K. Aariak, Sąd uznał, że sporne rozporządzenie dotyczy bezpośrednio jedynie wnoszących odwołanie, którzy prowadzą działalność w zakresie wprowadzania do obrotu produktów z fok nieobjętych odstępstwem na rzecz Eskimosów. Jednakże ich zdaniem sporne rozporządzenie dotyczy K. Aariak bezpośrednio niezależnie od tego, czy produkty wprowadzane przez nią do obrotu podlegają odstępstwu czy nie. Sąd dodał więc nowy element do omawianego warunku.

65 W odniesieniu do warunku, by zaskarżony akt dotyczył skarżącego indywidualnie, wnoszący odwołanie twierdzą, że Sąd popełnił błąd prawny, dokonując restrykcyjnej interpretacji tego warunku. Państwa członkowskie stwierdziły zaś konieczność zmiany art. 230 akapit czwarty WE w celu poszerzenia zakresu dopuszczalności skarg osób fizycznych i prawnych wskutek ww. wyroków w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie i w sprawie Komisja przeciwko Jégo-Quéré. Biorąc pod uwagę tę ewolucję, Trybunał powinien zmienić ścisłą wykładnię omawianego warunku, wprowadzonego w ww. wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji. Jeśli Trybunał zastosuje kryterium „istotnego

niekorzystnego oddziaływania" spornego rozporządzenia na interesy wnoszących odwołanie, tak jak to proponował rzecznik generalny F. Jacobs w pkt 60 opinii w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, zakończonej ww. wyrokiem, to dojdzie on do wniosku, że sporne rozporządzenie dotyczy wnoszących odwołanie indywidualnie.

66 Zdaniem Parlamentu, Rady i Komisji traktat z Lizbony nie zmienił istoty warunku, by zaskarżony akt dotyczył skarżącego bezpośrednio i indywidualnie. Nic w traktacie ani w dokumentach z prac nad nim nie wskazuje na konieczność zmiany dotychczasowego orzecznictwa w tej kwestii. Sąd dokonał wykładni owych warunków w taki sam sposób, jak przed wejściem w życie tego traktatu, nie popełniając przy tym żadnego błędu.

67 Rada wskazuje ponadto, że argumenty wnoszących odwołanie w kwestii, co należy rozumieć pod stwierdzeniem, iż akt dotyczy skarżącego indywidualnie, prowadzą w praktyce do wniosku, że każdy zaskarżony akt, który dotyczy skarżącego bezpośrednio, należy równocześnie uznać za dotyczący go indywidualnie. W ten sposób rozróżnienie między aktami regulacyjnymi i ustawodawczymi straciłoby sens.

– Ocena Trybunału

68 W ramach drugiej części pierwszego zarzutu wnoszący odwołanie zarzucają w istocie Sądowi, że popełnił błąd prawny, uznając, iż nie spełniają oni określonych w drugiej części przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE przesłanek wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności, gdyż sporne rozporządzenie nie dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie.

69 W odniesieniu do warunku, by zaskarżony akt dotyczył skarżącego indywidualnie, należy zauważyć, że wnoszący odwołanie nie tyle zarzucają Sądowi błędne zastosowanie kryteriów oceny wynikających z orzecznictwa Trybunału w kwestii tego warunku dopuszczalności utrwalonego od czasu ww. wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji, ile wprost żądają od Trybunału zmiany tych kryteriów i zastąpienia ich kryterium „istotnego niekorzystnego oddziaływania".

70 W tej kwestii należy stwierdzić, że druga część przepisu art. 263 akapit czwarty TFUE odpowiada, jak wspomniano w pkt 55 niniejszego wyroku, drugiej części przepisu art. 230 akapit czwarty WE. Brzmienie tego przepisu nie uległo zaś zmianie. Ponadto nic nie pozwala uznać, że autorzy traktatu z Lizbony zamierzali zmodyfikować treść przesłanek dopuszczalności określonych w art. 230 akapit czwarty WE. Poza tym, jak wynika z dokumentów z prac nad art. III-365 ust. 4 projektu traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, treść tych warunków nie powinna ulec zmianie (zob. w szczególności Sekretariat Konwentu Europejskiego, Sprawozdanie końcowe grupy dyskusyjnej w sprawie funkcjonowania Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 marca 2003 r., CONV 636/03, pkt 23).

71 Wobec powyższego trzeba uznać, że istota warunku, by zaskarżony akt dotyczył skarżącego indywidualnie, zgodnie z jego wykładnią przyjętą w orzecznictwie Trybunału utrwalonym od czasu ww. wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji, nie uległa zmianie w związku z wejściem w życie traktatu z Lizbony. Należy więc stwierdzić, że Sąd nie popełnił błędu prawnego, stosując kryteria oceny przyjęte w owym orzecznictwie.

72 Zgodnie z tym orzecznictwem osoby fizyczne i prawne spełniają omawiany warunek, jeżeli zaskarżony akt ma wpływ na ich sytuację ze względu na szczególne dla nich cechy charakterystyczne lub na sytuację faktyczną, która odróżnia je od wszelkich innych osób i w związku z tym indywidualizuje w sposób podobny jak adresata (zob. ww. wyrok w sprawie Plaumann przeciwko Komisji; wyroki: z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-298/00 P Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-4087, pkt 36; a także z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawach połączonych C-71/09 P, C-73/09 P i C-76/09 P Comitato „Venezia vuole vivere" przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-4727, pkt 52).

73 W niniejszej sprawie Sąd ograniczył się wprawdzie w pkt 88–93 zaskarżonego postanowienia do zbadania, czy sporne rozporządzenie dotyczy indywidualnie w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE czterech wnoszących odwołanie, jako że rozporządzenie to w każdym razie nie dotyczy pozostałych wnoszących odwołanie bezpośrednio w rozumieniu wymienionego przepisu. Jednakże należy stwierdzić, że sporne rozporządzenie nie indywidualizuje żadnego z wnoszących odwołanie w sposób analogiczny do adresata w rozumieniu orzecznictwa utrwalonego od czasu wydania ww. wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji. Ustanowiony w spornym rozporządzeniu zakaz wprowadzania do obrotu produktów z fok został bowiem sformułowany w sposób generalny i znajduje zastosowanie bez rozróżnienia do każdego podmiotu gospodarczego mieszczącego się w zakresie jego zastosowania.

74 Wobec tego nie ma potrzeby badać, czy Sąd popełnił błąd prawny, uznając, iż sporne rozporządzenie dotyczy bezpośrednio wyłącznie wnoszących odwołanie, którzy prowadzą działalność w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów z fok pochodzących od myśliwych i traperów eskimoskich lub innych, ponieważ ewentualny błąd prawny w tej mierze nie miałby wpływu na rozstrzygnięcie sporu i nie naruszałby prawidłowości sentencji zaskarżonego postanowienia.

75 Jak bowiem wynika z samego brzmienia art. 263 akapit czwarty TFUE, jak też z utrwalonego orzecznictwa, osoba fizyczna lub prawna może dochodzić stwierdzenia nieważności aktu, którego nie jest adresatem i który nie jest aktem regulacyjnym, tylko pod warunkiem, iż akt ten dotyczy jej zarówno bezpośrednio, jak i indywidualnie (zob. w odniesieniu do art. 230 WE wyrok z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie C-167/02 P Rothley i in. przeciwko Parlamentowi, Rec. s. I-3149, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).

76 Ponieważ zatem warunki, by zaskarżony akt dotyczył skarżącego bezpośrednio i indywidualnie, są warunkami łącznymi, niespełnienie jednego z nich skutkuje niedopuszczalnością skargi o stwierdzenie nieważności tego aktu.

77 Wobec powyższego należy oddalić drugą część pierwszego zarzutu, a co za tym idzie, oddalić pierwszy zarzut w całości.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumentacja stron

78 W ramach drugiego zarzutu wnoszący odwołanie twierdzą, że Sąd popełnił błąd prawny, nie odpowiadając konkretnie i wyraźnie na argumenty podniesione w pkt 53–57 ich uwag w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności, zgodnie z którymi tylko wykładnia rozszerzająca art. 263 akapit czwarty TFUE zapewnia zgodność z art. 47 karty i z art. 6 i 13 EKPC.

79 Ponadto ustalenie poczynione w pkt 51 zaskarżonego postanowienia, zgodnie z którym przesłanki wniesienia skargi przeciwko rozporządzeniu „są wyraźnie przewidziane” w art. 263 akapit czwarty TFUE, jest sprzeczne z zasadą literalnej, historycznej i celowościowej wykładni tych przepisów. Skoro Sąd przeprowadził taką pogłębioną analizę art. 263 akapit czwarty TFUE, to nie mógł odrzucić argumentów wnoszących odwołanie, stwierdzając po prostu, że przesłanki prawa do wniesienia skargi zostały „wyraźnie przewidziane”.

80 Zdaniem Parlamentu, Rady i Komisji Sąd w wystarczającym stopniu odpowiedział na argumenty wnoszących odwołanie. Nie był on zobowiązany wypowiadać się osobno na temat art. 6 i 13 EKPC, ponieważ mają one identyczny sens i znaczenie co art. 47 karty. Parlament dodaje, że Sąd nie miał obowiązku szczegółowo odpowiadać na twierdzenia wnoszących odwołanie, jako że oddalił z innych powodów, we wcześniejszych punktach zaskarżonego postanowienia, wykładnię art. 263 akapit czwarty TFUE proponowaną przez wnoszących odwołanie. Rada zauważa poza tym, że nawet jeśli Sąd

nie analizował szczegółowo art. 47 karty, to dopełnił obowiązku uzasadnienia, powołując się na orzecznictwo Trybunału, z którego jasno wynika, iż sąd Unii nie może pominąć przesłanek określonych w art. 263 TFUE.

Ocena Trybunału

81 Jest bezsporne, że Sąd odpowiedział w pkt 51 zaskarżonego postanowienia na argument wnoszących odwołanie dotyczący podstawowego prawa do skutecznej ochrony sądowej, a zawarty w pkt 53–57 ich uwag w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Parlament i Radę. Sąd orzekł, opierając się na orzecznictwie Trybunału, że nawet w świetle zasady skutecznej ochrony sądowej sąd Unii nie może, bez przekroczenia swoich kompetencji, dokonywać wykładni przesłanek prawa do wniesienia skargi przeciwko rozporządzeniu przez jednostkę w sposób prowadzący do pominięcia tych przesłanek, które zostały wprost określone w traktacie.

82 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sąd nie był zobowiązany do przedstawienia wywodu rozpatrującego wyczerpująco każdy etap rozumowania stron sporu. Zgodnie z tym orzecznictwem uzasadnienie orzeczeń Sądu może być dorozumiane, pod warunkiem że pozwala zainteresowanym zapoznać się z motywami podjętego rozstrzygnięcia, a właściwemu sądowi dostarcza stosownych informacji pozwalających na kontrolę tego rozstrzygnięcia (zob. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-385/07 P Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-6155, pkt 114 i przytoczone tam orzecznictwo).

83 Wobec powyższego okoliczności, że Sąd w pkt 51 zaskarżonego postanowienia nie wymienia wyraźnie wskazanych przez wnoszących odwołanie art. 6 i 13 EKPC i nie odnosi się wprost do wszystkich szczegółów ich argumentacji, nie można uznać za niedopełnienie obowiązku uzasadnienia.

84 Podobnie jest w odniesieniu do okoliczności, że Sąd w tym samym punkcie uznał za niemożliwe pominięcie przesłanek wniesienia skargi przeciwko rozporządzeniu, które „są wyraźnie przewidziane" w art. 263 akapit czwarty TFUE, podczas gdy dokonał analizy literalnej, historycznej i celowościowej tego przepisu. Sąd orzekł bowiem co do znaczenia pojęcia aktów regulacyjnych użytego w art. 263 akapit czwarty TFUE, dokonując klasycznej analizy z użyciem metod wykładni przyjętych w prawie Unii. Postępowanie takie nie wpływa na fakt, że pojęcie to odnosi się do jednej z przesłanek dopuszczalności określonych wprost w art. 263 akapit czwarty TFUE, które muszą spełniać skargi o stwierdzenie nieważności wnoszone przez osoby fizyczne i prawne, i nie powoduje wewnętrznej sprzeczności uzasadnienia przedstawionego przez Sąd.

85 Jak wynika z powyższego, drugi zarzut odwołania jest bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

Argumentacja stron

86 W ramach trzeciego zarzutu wnoszący odwołanie twierdzą, że przyjęta przez Sąd wykładnia art. 263 akapit czwarty TFUE narusza art. 47 karty oraz art. 6 i 13 EKPC. Sąd w wyroku z dnia 3 maja 2002 r. w sprawie T-177/01 Jégo-Quéré przeciwko Komisji, Rec. s. II-2365, stwierdził ich zdaniem, iż ścisłej wykładni przesłanek dopuszczalności skarg bezpośrednich dokonywanej przez sądy Unii nie można uznać za zapewniającą osobom fizycznym i prawnym prawo do skutecznej ochrony sądowej, pozwalające im zakwestionować legalność aktów o charakterze generalnym wpływających bezpośrednio na ich sytuację prawną.

87 Zdaniem wnoszących odwołanie wykładnia art. 263 akapit czwarty TFUE przyjęta w zaskarżonym postanowieniu stanowi wręcz regres w porównaniu z sytuacją istniejącą przed wejściem w życie traktatu z Lizbony. Przed wejściem w życie tego traktatu sądy Unii stosowały bowiem kryterium materialne w celu ustalenia prawa osób fizycznych i prawnych do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności, podczas gdy obecnie zastosowanie ma kryterium wyłącznie formalne.

88 Parlament, Rada i Komisja twierdzą, że wnoszący odwołanie korzystają ze skutecznej ochrony sądowej, zważywszy że mają prawo wnieść skargę przeciwko rozporządzeniu nr 737/2010, które jest aktem wykonawczym do spornego rozporządzenia i którego legalność zakwestionowali w sprawie T-526/10 Inuit Tapiriit Kanatami i in. przeciwko Komisji, zakończonej wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 r. Pozwala im to na podniesienie tych samych argumentów co do istoty sprawy, jakie podnieśli przed Sądem w niniejszej sprawie. Ponadto Rada i Komisja, powołując się na art. 47 karty, twierdzą, że artykuł ten nie ma na celu zmiany systemu kontroli sądowej ustanowionego w traktatach, a w szczególności zasad dopuszczalności skarg bezpośrednich.

Ocena Trybunału

89 W ramach trzeciego zarzutu wnoszący odwołanie twierdzą w istocie, że przyjęta przez Sąd wykładnia art. 263 akapit czwarty TFUE narusza art. 47 karty, ponieważ pozwala osobom fizycznym i prawnym wnosić skargi o stwierdzenie nieważności aktów ustawodawczych Unii tylko pod warunkiem, że akty te dotyczą skarżących bezpośrednio i indywidualnie w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE.

90 Na wstępie trzeba przypomnieć, że jak wynika z art. 19 ust. 1 TUE, sądową kontrolę poszanowania systemu prawnego Unii zapewniają Trybunał oraz sądy państw członkowskich (zob. podobnie opinia 1/09 z dnia 8 marca 2011 r., Zb.Orz. s. I-1137, pkt 66).

91 Ponadto Unia jest unią prawa, w której akty instytucji podlegają kontroli pod względem zgodności między innymi z traktatami, ogólnymi zasadami prawa oraz prawami podstawowymi (zob. podobnie wyrok z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie C-550/09 E i F, Zb.Orz. s. I-6213, pkt 44).

92 W tym celu w traktacie FUE, w art. 263 i 277 z jednej strony oraz w art. 267 z drugiej, ustanowiono kompletny system środków prawnych i procedur zapewniający kontrolę legalności aktów Unii, powierzając ją sądom Unii (zob. wyrok z dnia 23 kwietnia 1986 r. w sprawie 294/83 Les Verts przeciwko Parlamentowi, Rec. s. 1339, pkt 23; ww. wyroki: w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 40; w sprawie Reynolds Tobacco i in. przeciwko Komisji, pkt 80; a także wyrok z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie C-59/11 Association Kokopelli, pkt 34).

93 Osoby fizyczne i prawne, które nie mogą, z racji przesłanek dopuszczalności określonych w art. 263 akapit czwarty TFUE, skarżyć bezpośrednio aktów Unii o charakterze generalnym, są chronione przed stosowaniem wobec nich takich aktów. Jeżeli wdrożenie tych aktów należy do instytucji Unii, to osoby te mogą wnieść skargę bezpośrednią do sądu Unii przeciwko aktom wykonawczym na zasadach określonych w art. 263 akapit czwarty TFUE i podnieść zgodnie z art. 277 TFUE na poparcie skargi zarzut niezgodności z prawem aktu o charakterze generalnym. Jeżeli wdrożenie aktu Unii jest zadaniem państw członkowskich, mogą one dochodzić stwierdzenia jego nieważności przed sądami krajowymi i spowodować, że owe sądy wystąpią z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału na podstawie art. 267 TFUE (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Les Verts przeciwko Parlamentowi, pkt 23).

94 Trzeba w tej kwestii dodać, że jednostki mają prawo zakwestionować przed sądem w postępowaniu krajowym legalność każdej decyzji lub każdego innego aktu wydanego wobec nich w wykonaniu aktu Unii o charakterze generalnym, powołując się na niezgodność z prawem tego ostatniego aktu (zob. podobnie ww. wyroki: w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 42; a także w sprawie E i F, pkt 45).

95 W związku z tym odesłanie prejudycjalne w kwestii ważności aktu stanowi, podobnie jak skarga o stwierdzenie nieważności, środek kontroli legalności aktów Unii (zob. wyroki: z dnia 21 lutego 1991 r. w sprawach połączonych C-143/88 i C-92/89 Zuckerfabrik Süderdithmarschen i Zuckerfabrik Soest, Rec. s. I-415, pkt 18; a także z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawach połączonych C-453/03, C-11/04, C-12/04 i C-194/04 ABNA i in., Zb.Orz. s. I-10423, pkt 103).

96 W tej kwestii trzeba przypomnieć, że jeżeli sąd krajowy uzna zarzut lub zarzuty niezgodności z prawem aktu Unii podniesione przez stronę lub ewentualnie z urzędu za zasadne, powinien zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym w kwestii ważności tego aktu, gdyż tylko Trybunał jest kompetentny do ewentualnego stwierdzenia jego nieważności (wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-344/04 IATA i ELFAA, Zb.Orz. s. I-403, pkt 27, 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

97 Biorąc pod uwagę ochronę, jaką ma zapewnić art. 47 karty, należy stwierdzić, że celem tego artykułu nie jest zmiana systemu kontroli sądowej ustanowionego w traktatach, w tym w szczególności przesłanek dopuszczalności skarg wnoszonych bezpośrednio do sądów Unii, co wynika również z wyjaśnień do omawianego artykułu, które zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit trzeci TUE i z art. 52 ust. 7 karty należy brać pod uwagę przy jej wykładni (zob. wyroki: z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie C-283/11 Sky Österreich, pkt 42; a także z dnia 18 lipca 2013 r. w sprawie C-426/11 Alemo-Herron i in., pkt 32).

98 Stąd przesłanki dopuszczalności określone w art. 263 akapit czwarty TFUE należy interpretować w świetle podstawowego prawa do skutecznej ochrony sądowej, jednakże w sposób niepowodujący pominięcia przesłanek wyraźnie przewidzianych w tym traktacie (zob. podobnie ww. wyroki: w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 44; w sprawie Komisja przeciwko Jégo-Quéré, pkt 36).

99 W kwestii roli sądów krajowych, o czym mowa w pkt 90 niniejszego wyroku, trzeba przypomnieć, że pełnią one we współpracy z Trybunałem wspólne zadania służące zapewnieniu poszanowania prawa w wykładni i stosowaniu traktatów (ww. opinia 1/09, pkt 69).

100 Państwa członkowskie są więc zobowiązane ustanowić system środków prawnych i procedur pozwalających zapewnić poszanowanie podstawowego prawa do skutecznej ochrony sądowej (ww. wyroki: w sprawie Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, pkt 41; w sprawie Komisja przeciwko Jégo-Quéré, pkt 31).

101 Zobowiązanie to zostało potwierdzone w art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, zgodnie z którym państwa członkowskie „ustanawiają środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii”.

102 Zatem w braku uregulowań prawa Unii w tej dziedzinie to porządek prawny każdego z państw członkowskich powinien wskazywać, zgodnie z wymaganiami omówionymi w pkt 100 i 101 niniejszego wyroku oraz z zasadami skuteczności i równoważności, sądy oraz przepisy proceduralne właściwe dla postępowań mających na celu zapewnienie poszanowania uprawnień, jakie dla podmiotów prawa wynikają z prawa Unii (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 15 kwietnia 2008 r. w sprawie C-268/06 Impact, Zb.Orz. s. I-2483, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie C-118/08 Transportes Urbanos y Servicios Generales, Zb.Orz. s. I-635, pkt 31; a także z dnia 18 marca 2010 r. w sprawach połączonych od C-317/08 do C-320/08 Alassini i in., Zb.Orz. s. I-2213, pkt 47, 61).

103 W traktacie FUE ustanowiono szereg bezpośrednich środków prawnych, z jakich w razie potrzeby mogą korzystać osoby fizyczne i prawne przed sądami Unii, natomiast ani traktat FUE, ani art. 19 TUE nie zmierzają do stworzenia w celu zapewnienia poszanowania prawa Unii innych środków prawnych przed sądami krajowymi niż ustanowione w prawie krajowym (wyrok z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie C-432/05 Unibet, Zb.Orz. s. I-2271, pkt 40).

104 Inaczej mogłoby być tylko w sytuacji, gdyby w określonym krajowym porządku prawnym nie było żadnego środka pozwalającego, choćby w trybie wpadkowym, zapewnić ochronę uprawnień wynikających dla jednostek z prawa Unii albo gdyby jedynym sposobem dostępu jednostki do sądu było uprzednie naruszenie przez nią prawa (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Unibet, pkt 41, 64 i przytoczone tam orzecznictwo).

105 W odniesieniu do argumentu wnoszących odwołanie, zgodnie z którym przyjęta przez Sąd wykładnia pojęcia aktów regulacyjnych użytego w art. 263 akapit czwarty TFUE powoduje deficyt ochrony sądowej i jest sprzeczna z art. 47 karty, gdyż w jej wyniku akty ustawodawcze nie podlegałyby w praktyce w ogóle kontroli sądowej, należy stwierdzić, że ochrona, o której mowa w art. 47 karty, nie wymaga, by każdy podmiot prawa mógł w sposób bezwarunkowy wnosić bezpośrednio do sądów Unii skargi o stwierdzenie nieważności aktów ustawodawczych.

106 Wreszcie ani omawiane prawo podstawowe, ani art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE nie wymagają, by podmioty prawa mogły wnosić skargi przeciwko takim aktom w postępowaniu głównym do sądów krajowych.

107 W tych okolicznościach zarzut trzeci należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego

Argumentacja stron

108 W ramach czwartego zarzutu wnoszący odwołanie podnoszą wypaczenie dowodów. Twierdzą, że Sąd wielokrotnie przeinaczył ich argumenty dotyczące tego, czy pojęcie aktów regulacyjnych użyte w art. 263 akapit czwarty TFUE obejmuje akty ustawodawcze. W szczególności Sąd miał pomylić ich argumenty z argumentami Parlamentu i Rady. Stąd wnioski, do jakich doszedł Sąd, są obarczone licznymi błędami w ocenie, w związku z czym Trybunał powinien uchylić zaskarżone postanowienie, co najmniej w części poświęconej interpretacji pojęcia aktów regulacyjnych, i samodzielnie rozpatrzyć argumenty wnoszących odwołanie w tej kwestii.

109 Zdaniem Parlamentu zarzut ten jest oczywiście niedopuszczalny. W rzeczywistości wnoszący odwołanie chcieliby doprowadzić do ponownego rozpatrzenia argumentów podniesionych w pierwszej instancji. W każdym zaś razie zarzut ten jest bezzasadny, gdyż Sąd prawidłowo odczytał argumenty wnoszących odwołanie. Co więcej, wnoszący odwołanie nie udowodnili, że rzekome błędy miały wpływ na ustalenie Sądu, iż sporne rozporządzenie nie jest „aktem regulacyjnym” w rozumieniu art. 263 TFUE.

110 Rada i Komisja twierdzą, że zarzut ten należy odrzucić, ponieważ wnoszący odwołanie nie wskazali okoliczności faktycznych lub dowodów, których wypaczenia mógłby się dopuścić Sąd.

Ocena Trybunału

111 W ramach czwartego zarzutu wnoszący odwołanie podnoszą w istocie przeinaczenie niektórych spośród ich argumentów poniesionych przed Sądem i kwestionują z tego względu ustalenie Sądu, zgodnie z którym pojęcie aktów regulacyjnych w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE nie obejmuje aktów ustawodawczych.

112 W tym wypadku należy jednak zauważyć, że jak wynika z pkt 61 niniejszego wyroku, Sąd słusznie orzekł, iż pojęcie aktów regulacyjnych nie obejmuje aktów ustawodawczych. Zatem nawet jeżeli Sąd przeinaczył niektóre z argumentów wnoszących odwołanie, nie wpływa to na prawidłowość sentencji zaskarżonego postanowienia i nie może w związku z tym być powodem jego uchylenia.

113 W tym stanie rzeczy zarzut czwarty należy oddalić.

114 Jak wynika z powyższych wywodów, ponieważ żaden z zarzutów podniesionych przez wnoszących odwołanie nie został uwzględniony, odwołanie należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

115 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.

116 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie jego art. 184 § 1, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Jeżeli interwenient w pierwszej instancji, który nie wniósł odwołania, brał udział w postępowaniu przed Trybunałem, Trybunał może na podstawie art. 184 § 4 regulaminu postanowić, że pokryje on własne koszty. W myśl art. 140 § 1 regulaminu postępowania, mającego także zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie jego art. 184 § 1, państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.

117 Ponieważ Parlament i Rada wniosły o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania, a ci ostatni przegrali sprawę, należy obciążyć ich, poza ich własnymi kosztami, także kosztami poniesionymi przez Parlament i Radę w postępowaniu odwoławczym.

118 Komisja jako interwenient w postępowaniu przed Sądem pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede i Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) pokrywają, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej.

3) Komisja Europejska pokrywa własne koszty.

Podpisy